

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра теорії та методики початкової освіти

**ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ З ОСНОВАМИ НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ:
методичні рекомендації до
самостійної роботи з дисципліни**

для здобувачів вищої освіти денної форми навчання
спеціальності 013 «Початкова освіта»
ОС «Молодший бакалавр»

Мукачево 2021

УДК 377.8.041:001.891(083.13)

*Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол № 8 від 18 лютого 2021 р.*

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри теорії та методики
початкової освіти
протокол № 9 від 22 січня 2021 р.*

Укладач:

Мішкулинець Олена Олексіївна – к. псих. наук, ст. викладач
кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського
державного університету

Рецензент:

Іванова В.В. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент
кафедри теорії та методики дошкільної освіти

М 54

Вступ до спеціальності з основами науково-педагогічних досліджень: методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми навчання спеціальності 013 «Початкова освіта» ОС «Молодший бакалавр» / укладач О.О. Мішкулинець. – Мукачево: МДУ, 2021. – 54 с. (1,7 др.арк.)

Методичні рекомендації містять методичні вказівки до виконання самостійної роботи, теми та перелік питань для самостійного закріплення матеріалу, тестові завдання для самоконтролів, список рекомендованих джерел.

Призначено для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, поточного і підсумкового контролю їх знань із дисципліни «Вступ до спеціальності з основами науково-педагогічних досліджень» здобувачів вищої освіти денної форми навчання спеціальності 013 «Початкова освіта» ОС «Молодший бакалавр».

© МДУ, 2021

Зміст

Передмова.....	4
I. Структура навчальної дисципліни (самостійна робота).....	7
II. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти.....	8
III. Теми для опрацювання під час самостійної підготовки здобувачів вищої освіти.....	17
IV. Питання для самостійного закріплення матеріалу	31
V. Тестові завдання для самоконтролю.....	32
VI. Орієнтовна тематика реферативних досліджень.....	44
VII. Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти.....	45
VIII. Питання для підсумкового контролю.....	49
IX. Список рекомендованих джерел.....	51

ПЕРЕДМОВА

Вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності з основами науково-педагогічних досліджень» є необхідною складовою у формуванні професійного ставлення здобувачів вищої освіти до обраного фаху, підготовці їх до майбутньої педагогічної діяльності, формуванні дослідницької культури здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітнім ступенем «Молодший бакалавр».

Мета навчальної дисципліни полягає у розкритті перед здобувачами вищої освіти перспектив і шляхів оволодіння професійною діяльністю вчителя, озброєнні здобувачів вищої освіти знаннями про сутність та особливості педагогічної діяльності, ознайомлення майбутніх фахівців з науково-дослідницькою діяльністю, розкритті закономірностей та методики проведення науково-педагогічних досліджень, сприянні підготовці першокурсників до педагогічної практики.

Головними **завданнями** навчальної дисципліни є такі:

1. Сформувати у здобувачів вищої освіти загальне уявлення про зміст, характер і специфіку професії педагога; про роль педагогічної практики у їх професійній підготовці.
2. Дати уявлення про раціональні форми і методи самостійної роботи з оволодіння спеціальністю, про роль самовиховання у формуванні основ педагогічної майстерності.
3. Ознайомити майбутніх учителів з системою освіти в Україні, принципами її побудови, ознайомити зі змістом та основними формами навчання у ЗВО, видами і формами перевірки й оцінки знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти.
4. Сформувати в здобувачів вищої освіти систему знань про науково-педагогічні дослідження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати**:

- шляхи формування педагогічних умінь, засоби їх діагностики та корекції, умови побудови системи самонавчання;
- систему вищої освіти в Україні, її організаційні основи та структуру;

- завдання закладу вищої освіти, функції вчителя та типові завдання виробничої діяльності;
- особливості організації та здійснення самостійної роботи;
- основні положення навчального плану спеціальності, перспективу вивчення навчальних дисциплін;
- методи наукового пізнання; методологічні принципи досліджень;
- характер та головні особливості проведення науково-педагогічного дослідження;
- основи теоретичних та експериментальних досліджень та форми їх представлення;
- зміст та послідовність етапів проведення науково-педагогічного дослідження;
- особливості використання результатів науково-педагогічного дослідження в педагогічній практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **уміти**:

- аналізувати навчально-методичну, наукову літературу, володіти навичками опрацювання змісту навчального матеріалу, вміти користуватися періодичними виданнями;
- діагностувати власні здібності та здібності інших здобувачів вищої освіти до навчальної діяльності;
- обирати методи, форми та засоби самовдосконалення для організації ефективної навчальної діяльності;
- працювати з науковими джерелами, оформлювати їх згідно основних вимог до бібліографії;
- аналізувати та використовувати літературу з питань загальнонаукового та науково-педагогічного дослідження;
- визначати соціально-педагогічну проблему, обирати тему дослідження, формулювати її;
- визначати об'єкт і предмет наукового пошуку, ставити мету і завдання дослідження, обирати методи науково-дослідницької роботи;
- моделювати дослідницько-педагогічні ситуації;
- складати анотації;

– виконувати та оформлювати курсові роботи.

Компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність до спілкування державною та рідною мовами (усно і письмово).

ЗК-2. Здатність до абстрактного, образного, креативного мислення.

ЗК-4. Здатність до вільного користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-9. Здатність до управління якістю роботи, що виконується.

Фахові компетентності (ФК):

ФК-1. Здатність дотримуватися вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

ФК-2. Здатність до проектування, організації, оцінювання та корегування освітнього процесу в початковій школі.

ФК-4. Здатність до організації роботи з використанням сучасних інформаційних систем та технологій.

ФК-14. Здатність планувати і проводити науково-педагогічні дослідження, інтерпретувати дані й робити висновки, готувати результати наукових робіт до оприлюднення.

Кількість годин, які відводяться на вивчення курсу: загальний обсяг – 150 год. / 5 кредитів ECTS (лекцій – 22 год., практичних – 20 год., самостійна робота здобувачів вищої освіти – 108 год.).

І. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСИПЛІНИ (самостійна робота)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин с.р.
		<i>денна форма</i>
1.	Особливості професії педагога. Специфіка педагогічної діяльності вчителя початкових класів	7
2.	Професійне спілкування у структурі діяльності педагога	7
3.	Заклад загальної середньої освіти як основне місце професійної діяльності майбутнього вчителя початкових класів	7
4.	Зміст та організація освітнього процесу у закладі вищої освіти	7
5.	Педагогічна практика здобувачів вищої освіти	7
6.	Професійне самовиховання здобувачів вищої освіти у системі підготовки до педагогічної діяльності	7
7.	Самостійна та науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти	8
8.	Основи науково-педагогічних досліджень	8
9	Види педагогічних досліджень	8
10	Методика пошуку інформаційних джерел та робота з ними	8
	Контрольний захід	4
	Екзамен	30
Разом за семестр		108

II. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота здобувачів вищої освіти – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять.

Метою самостійної роботи здобувачів вищої освіти з курсу «Вступ до спеціальності з основами науково-педагогічних досліджень» є стимулювання мотивації навчання у ЗВО, закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі, формування вмінь і навичок, необхідних для подальшої професійної діяльності, розвиток творчих здібностей, пізнавальних інтересів, бажання займатися самоосвітою, саморозвитком, самовихованням.

З урахуванням змісту, цілей та завдань, що вирішуються у процесі СРС з дисципліни «Вступ до спеціальності з основами науково-педагогічних досліджень» вирізняються три її основних види:

I – СРС, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять і вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;

II – пошуково-аналітична робота;

III – наукова робота.

Види та форми СРС.	Форма контролю та звітності
<i>I. Підготовка до поточних аудиторних занять</i>	
1.1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, обов'язкових та додаткових літературних джерел	1.1. Активна участь у різних видах аудиторних занять
1.2. Вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання	1.2. Перевірка правильності виконаних завдань під час консультацій та аудиторних занять

1.3. Виконання домашніх завдань, написання рефератів, підготовка доповідей, презентацій	1.3. Перевірка правильності виконання завдань, написання рефератів, заслуховування доповідей, огляд презентацій
1.4. Виконання та письмове оформлення завдань, тестів	1.4. Перевірка правильності виконання завдань і тестів під час аудиторних занять та консультацій
1.5. Підготовка до практичних занять	1.5. Активна участь у практичних заняттях
1.6. Підготовка до контрольних заходів (контрольних робіт) та інших форм поточного контролю	1.6. Написання та перевірка контрольної роботи, тестування тощо
1.7. Підготовка до підсумкового (семестрового) контролю	1.7. Перевірка екзаменаційних робіт
<i>II. Пошуково-аналітична робота</i>	
2.1. Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою	2.1. Доповідь за підготовленими матеріалами та їх оцінювання на аудиторних заняттях
2.2. Аналітичний розгляд наукових публікацій	2.2. Доповідь та обговорення результатів виконаної роботи під час аудиторних занять
2.3. Аналіз конкретних практичних ситуацій, підготовка до участі у ділових, кейсових іграх, виконання ситуаційних вправ і т. п.	2.3. Участь у ділових, кейсових іграх, виконання ситуаційних вправ тощо
<i>III. Наукова робота</i>	
3.1. Участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах тощо	3.1. Доповіді на наукових конференціях, семінарах, круглих столах тощо
3.2. Підготовка наукових публікацій (наукових статей, тез тощо)	3.2. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів, подання до друку

3.3. Виконання завдань у межах наукових досліджень	3.3. Використання матеріалів у звіті з науково-дослідної роботи (НДР) кафедри
3.4. Підготовка наукових робіт до участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	3.4. Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт

Для реалізації СРС у процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти виконують завдання різних типів і рівнів складності. Здобувачам вищої освіти пропонуються типи завдань, які передбачають отримання матеріального результату.

Перший рівень СРС забезпечує засвоєння предметних знань, основних понять та термінів, видів та способів діяльності, формування навичок, умінь, але не передбачає самостійного застосування набутого.

Другий рівень СРС формує певні навички та вміння самостійно застосовувати засвоєні знання для виконання певних завдань:

- виконання вправ, тестів, розв'язання педагогічних ситуацій за лекційними матеріалами теми;
- підготовка контрольних запитань для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу теми;
- узагальнення теоретичних матеріалів за допомогою опорно-інформаційних схем;
- підготовка письмових робіт аналітичного характеру за тематичними матеріалами (рефератів, роз'яснень, консультацій) тощо.
- Третій рівень передбачає самостійний інформаційний пошук, прийняття самостійних рішень та творчий рівень застосування набутих знань, навичок, умінь:
 - підготовка пропозицій щодо змін у чинному законодавстві;
 - підготовка тез доповіді, пропозицій, роз'яснень щодо практик застосування законодавства тощо. Перевага надається завданням, які забезпечують алгоритмічно-дійовий та творчий рівень засвоєння знань, серед яких: завдання на вміння розв'язувати задачі; аналізувати ситуації, випадки. Факт виконання таких

завдань свідчить про прагнення здобувачів вищої освіти до самореалізації та професійної рефлексії в процесі навчання.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять здобувачі вищої освіти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати навчальну літературу, відповідні нормативно-правові акти, опрацювати питання, які винесені на самостійне вивчення. Перевірку засвоєння знань здобувачі вищої освіти здійснюють за допомогою контрольних питань для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять, які охоплюють основні положення, що підлягають засвоєнню здобувачами вищої освіти відповідно до кожної теми дисципліни «Вступ до спеціальності з основами науково-педагогічних досліджень».

Кожна тема, яка виносяться на самостійне вивчення, передбачає кілька практичних і тестових завдань. Практичні завдання включають в себе підготовку до тематичних колоквиумів, написання рефератів та доповідей за заданими темами, задачі й тестові завдання.

Окрему увагу слід приділити засвоєнню рекомендованої основної та додаткової літератури за кожною темою.

Одним із важливих засобів у засвоєнні знань є написання рефератів. Написання реферату повинне починатись із складання продуманого змісту, який складається зі вступу, 2–3 розділів, які можуть ділитись на підрозділи. У вступі визначається мета і завдання, об'єкт і предмет дослідження, практичне і теоретичне значення теми.

В основній частині розкривається зміст досліджуваної проблеми. Робота повинна завершуватись висновками, в яких викладаються основні результати дослідження.

Важливим засобом у засвоєнні знань здобувачами вищої освіти є вирішення ситуаційних задач, яке повинно носити творчий, аналітичний та самостійний характер з детальним обґрунтуванням рішень.

1.1. Самостійна робота, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять

Самостійна робота здобувача вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення

конкретної навчальної дисципліни, а саме: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, практикумами, методичними вказівками тощо.

Зміст СРС з конкретної дисципліни може складатися з таких видів:

- уважне слухання і конспектування лекцій;
- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом, оформлення звіту про самостійну роботу;
- реферування, анотування рекомендованої літератури;
- формулювання висновків і підсумків;
- відповіді на запитання і самостійне формулювання запитань до навчальної теми;
- заповнення таблиць, креслення структурно-логічних схем;
- складання термінологічних словників, покажчиків, планів;
- виконання контрольних робіт здобувачами вищої освіти;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, в тому числі курсового проектування, тощо;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до курсових, модульних, ректорських контрольних робіт; семестрового іспиту;
- інші види діяльності, що ініціюються університетом, факультетом, кафедрою й органами студентського самоврядування.

При планування СРС рекомендується користуватись нормами витрат часу (табл.1), які встановлені на основі багаторічного досвіду викладачів з організації самостійної навчальної роботи здобувачів вищої освіти.

Таблиця 1

Рекомендовані норми часу на СРС

№ з/п	Вид самостійної роботи	Навантаження, академічних годин модуль I / модуль II
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	15 год. / 13 год.

2.	Підготовка до практичних занять	11 год. / 9 год.
3.	Підготовка і написання есе, доповідей та повідомлень, рефератів тощо	10 год. / 9 год.
4.	Підготовка презентацій	4 год. / 3 год.
5.	Підготовка до контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, колоквіумів, ПМК, підсумкового контролю)	/ 4 год.; 1 кр. (30 год.) ECTS

Опрацювання лекційного матеріалу. Важливу роль у СРС відіграють лекції. Вони слугують тим підґрунтям та інструментом, що спрямовують здобувачів вищої освіти до найраціональнішого вивчення навчальної дисципліни, дають йому знання в обсязі, необхідному для подальшого поглибленого вивчення навчальної дисципліни, роз'яснюють найскладніші поняття та положення навчальної дисципліни. Плідна робота здобувачів вищої освіти на лекціях є запорукою подальшого успішного оволодіння тим необхідним масивом знань, що сприятиме формуванню із здобувача вищої освіти фахівця з необхідним рівнем знань та навичок.

На початку лекції, як правило, викладач оголошує її тему, план проведення та необхідну навчальну літературу і нормативно-правові джерела, на наукову і спеціальну літературу він також посилається у ході лекції. Тому здобувачі вищої освіти повинні уважно слухати викладача, аналізувати отримувану інформацію, а також конспектувати найважливіші та необхідні масиви інформації. Наприкінці лекції можна поставити викладачеві запитання, отримати роз'яснення незрозумілих положень. Належне ведення конспекту забезпечить збереження необхідної інформації, яку у будь-який час можна буде проаналізувати.

Робота над конспектами лекцій, планами практичних занять. При підготовці до практичних занять здобувач вищої освіти уважно читає складений ним конспект лекції та аналізує повторно отримувану інформацію, звіряє наявність викладеного на лекції та законспектованого ним матеріалу із планом практичного заняття, що

знаходиться у навчально-методичному комплексі та методичних матеріалах для практичних занять із обраної дисципліни. При відсутності у конспекті матеріалу з окремих питань лекції, неповне розкриття того чи іншого питання або винесення їх на самостійне опрацювання чи написання реферату, доповіді зобов'язує здобувача вищої освіти звернутися до рекомендованих підручників, навчальних посібників і нормативно-правових актів.

Вивчення навчального матеріалу з підручників, навчальних посібників, робота з нормативно-правовими джерелами, опрацювання матеріалу за періоджерелами, науковою і спеціальною літературою.

Самостійне вивчення визначених тем дисципліни. СРС включає також самостійне поглиблене вивчення за визначеним переліком тем дисципліни, з яких не проводяться практичні заняття. Здобувачі вищої освіти в процесі такої роботи користуються підручниками, навчальними посібниками, монографіями, науковими статтями. Відповіді на поставленні питання теми повинні бути розширеними, обґрунтованими з посиланням на науково-теоретичні джерела. Перевірка результатів такої СРС (у вигляді письмової роботи чи реферату) здійснюється під час проведення запланованої індивідуально-консультативної роботи викладача зі здобувачами вищої освіти за графіком роботи кафедри чи індивідуальним графіком, узгодженим між викладачем та здобувачем вищої освіти, та під час окремих аудиторних занять. Під час перевірки результатів СРС оцінюється як письмовий результат СРС, так і усна доповідь здобувача вищої освіти з визначеної теми. Результатом перевірки повинне стати нарахування відповідної кількості балів відповідно до визначених критеріїв оцінювання.

Підготовка до модульного контролю та інших форм поточного контролю здійснюється здобувачами вищої освіти шляхом написання контрольних робіт, виконання тестових завдань, вивчення матеріалу за переліком питань.

1.2. Пошуково-аналітична робота

Пошуково-аналітична робота є складовою СРС і полягає у проведенні самостійного пошуку джерел нормативно-правового,

науково-теоретичного і практичного характеру з тем дисципліни «Вступ до спеціальності з основами науково-педагогічних досліджень» що дозволяє глибше і детальніше опанувати всі питання, визначені тематичним планом.

Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою. Робота із каталогами бібліотек. Для належної підготовки фахівця вивчення тієї чи іншої дисципліни тільки за допомогою конспекту лекцій та навчальних посібників, підручників є недостатнім. Тому здобувачам вищої освіти вкрай необхідно опрацювати першоджерела, наукову і спеціальну літературу. Її перелік, як правило, наводиться у навчально-методичному комплексі навчальної дисципліни.

Для отримання необхідної літератури здобувач вищої освіти зобов'язаний розпочати її пошук у бібліотеці. Якщо у методичному комплексі наводиться список додаткової літератури з усіма необхідними реквізитами (автор, назва джерела, місце та рік видання), то необхідно звернутися до алфавітного каталогу бібліотеки та знайти у ньому картку із необхідним джерелом і бібліотечним шифром. Якщо ж здобувач вищої освіти проводить наукове дослідження обраної проблеми, готує наукову доповідь, виступ на конференцію і йому не відомі реквізити джерела або саме джерело, то необхідно звернутися до систематичного бібліотечного каталогу. В цьому випадку завдання здобувача вищої освіти зводиться до пошуку необхідної галузі (підгалузі) і в її межах знайти картку з необхідним джерелом та бібліотечним шифром. В інформаційно-бібліотечному комплексі МДУ зручною для користування є система комп'ютерних каталогів.

В подальшому здобувач вищої освіти повинен оформити за встановленим зразком бібліотечне замовлення на літературу (внести шифр знайденого джерела та усі необхідні реквізити).

Робота із комп'ютерними інформаційними системами. Великий обсяг необхідної навчально-методичної та наукової інформації містить у собі мережа Internet, яка може бути використана здобувачами вищої освіти у підготовці до занять, написанні доповідей, рефератів, курсових робіт та ін.

Активне і раціональне використання засобів технічного забезпечення і новітніх технологій сприятиме ефективній підготовці до навчальних занять, розширенню і поглибленню знань.

1.3. Наукова робота

Наукова робота здобувачів вищої освіти може здійснюватись за такими напрямками:

- робота у студентських наукових гуртках;
- написання наукових доповідей, статей ;
- участь у наукових спеціалізованих конференціях, круглих столах, семінарах (з підготовкою наукових доповідей, тез тощо);
- написання курсових робіт з дисциплін.

Оцінюванню підлягає тільки та наукова робота, яка тісно пов'язана з тематикою дисциплін.

III. ТЕМИ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ПІД ЧАС САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Змістовий модуль 1. Професійно-педагогічна діяльність учителя Нової української школи

Тема 1. Особливості професії педагога. Специфіка педагогічної діяльності вчителя початкових класів.

1. Опрацювання теоретичного матеріалу.
2. Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання:
 - Професіограма вчителя початкових класів.
 - Правовий статус педагогічного працівника: права і обов'язки, нормативно-правове забезпечення (Закон України «Про освіту», Концепція «Нова українська школа», Державний стандарт початкової освіти).
3. Підготовка до виступу на практичному занятті з проблемних питань:
 - Яка на вашу думку соціальна цінність роботи вчителя.
 - Охарактеризуйте професійно-педагогічну діяльність вчителя початкових класів.
 - Дайте визначення поняттю педагогічної діяльності та її компонентам. Дайте загальну характеристику педагогічної професії.
 - Яких ви знаєте видатних українських педагогів.
 - Охарактеризуйте основні функції вчителя під час здійснення педагогічної діяльності.
 - Чи важлива на вашу думку педагогічна спрямованість як риса особистості педагога.
4. Скласти професіограму сучасного вчителя початкових класів.
5. Доберіть, користуючись Інтернет-джерелами, вислови видатних педагогів (зокрема, В. Сухомлинського і А. Макаренка) про вчителя і створіть «Збірник висловів» за вашою редакцією.
6. Напишіть педагогічне есе на одну із запропонованих тем: «Мій улюблений учитель», «Мій ідеал учителя», «Образ учителя в художній літературі».

Примітка:

Педагогічне есе, есей (з фр. – проба, спроба, нарис) – жанр художньо-публіцистичної, науково-популярної літератури. Характеризується вільним, не обов'язково вичерпним, але виразно індивідуалізованим трактуванням теми.

Поради щодо написання есе:

1. Усвідомити мету написання, яка полягає в тому, що ви повинні переконати того, хто має читати цей твір, що ви зрозуміли тему есе.
2. Уважно вчитатися в тему есе, знайти ключові слова, осмислити проблему.
3. На чернетці написати тези, краще з наведенням певних доказів, які допоможуть розкрити тему твору.
4. Стисло і влучно занотувати аргументи і приклади.

Поради щодо побудови есе:

1. Будь-який твір есе варто розпочати зі вступу, в якому має бути висвітлено загальний підхід до теми, вступ повинен містити проблемне завдання і відповідь на поставлене питання. Це теза есе.
Теза чітко визначає межі написання есе. Автор есе не має права описувати все, що йому відомо в обсязі заданої теми, а лише те, що буде творчою відповіддю на поставлене питання в темі.

Упродовж усього есе необхідно підкреслювати зв'язок поданих фактів з тезою.

2. Основна частина есе вибудовується з метою переконання читача. Для цього автор есе має використати вагомі аргументи. Спочатку варто викласти головні ідеї та факти, які підтверджуватимуть приклади до цих ідей.

Обсяг есе має бути не дуже великим (хоча не існує якихось чітких рамок і обмежень щодо обсягу есе).

Правила, яких варто дотримуватися при написанні есе:

(використано ідеї І.Звоненко)

1. Вступна частина має бути стислою, але виразною й містити в собі центральний метафоричний образ.

2. Останнє речення вступу й перше речення основної частини мають бути органічно пов'язаними. Сутність зв'язку: пояснення правомірності метафори.

3. Обсяг основної частини не регламентується, але необхідно пам'ятати: зі збільшенням обсягу есе втрачає легкість жанру.

4. Основна частина пов'язана з висновком не лише за думкою, а й за способом мовного оформлення (через центральний образ).

5. Есе має містити озвучену кінцівку. При цьому зовсім не важливо, кінець є ствердженням будь-чого, запитанням чи остаточно не завершеними роздумами. Вдалим варіантом завершення есе вважається використання афоризмів і цитат.

Використання мовно-стильових засобів у творі-есе:

1. Важливу роль відіграють порівняння.

2. Велика увага приділяється внутрішньому змісту і зовнішній оболонці слова. Гра зі словом на рівні оригінального осмислення теми.

3. Авторське використання великої літери, коли є потреба піднести певні акценти, та малої літери, коли навпаки є необхідність, підкреслити втрату величчя чи особистісної цінності.

4. Авторське використання розділових знаків, абзаців. (Й. Бродський: «Три крапка – сліди слів, що пішли навшпиньках»).

5. Контекстуальне використання засобів зображувального-виражального ряду. Не треба боятися «поєднання непоєднуваного»; неочікуване може бути якраз найцікавішим у контексті роздумів.

6. В есе є вмотивованим і доречним використання складних синтаксичних конструкцій і неповних речень, обірваних фраз; використання усього арсеналу вставних слів, відокремлених членів речення вигуків.

7. Одним із головних аспектів є чуттєво-емоційний лад викладу думок.

Побудова есе:

1. Назва теми.

2. Вступ – особисті погляди, що чітко висвітлюють тези та підходи автора.

3. Аргументи, які обстоюють тезу

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

4. **Факти або приклади, які підтримують головну думку твору**

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

5.Висновки – узагальнення есе, в яких підкреслюється як автор довів свою позицію, і знов окреслюється тема.

Нижче приводимо приклад.

Моя педагогічна філософія

(приклад)

Розмірковуючи про філософію своєї педагогічної діяльності, я ставлю собі запитання – яким має бути сучасний майстер виробничого навчання? Які принципи лежать в основі моєї педагогічної філософії?

Найголовніше для мене як майстра і вчителя, безумовно професіоналізм: багато знати і прагнути дізнатися ще більше. Хороший майстер постійно повинен продовжувати вчитися: вчитися працювати над собою, вчитися спілкуватися з учнями, вчитися готуватися до уроку. Якщо учень відчуває, що я знаю у багато разів більше його, тоді йому буде зі мною цікаво.

Але украй важливо бути особою творчою і здатною до саморозвитку. Адже саме Майстер робить величезний вплив на формування світогляду Людини, яку він навчає. Світогляд подібний до мозаїки - образ складається з шматочків, кожен з яких необхідно підібрати за кольором, формою, розміром. Робота копітка, трудомістка: не завжди частинки збігаються. Інший раз доводиться все перекладати знову і знову.

Що ще потрібне Майстрові? Уміти берегти людей. Учнів потрібно берегти особливо, від грубості, злості, байдужості до своїх товаришів, байдужості до всього, що відбувається навколо. У душі учня не повинна згасати радість пізнання. Дитина повинна уміти

радіти успіхам інших людей, співпереживати їх невдачам і проблемам. Якщо я кожного учня навчу бути добрим, то і весь світ стане добріший.

Також вважаю, що найцінніша якість Майстра – це захопленість. Мені пощастило: у своєму житті я зустріла немало таких вчителів. У них сяяли очі, коли йшла мова про свою справу. Душевні крила, які їх підносять над повсякденністю, деколи нікому не видні, і зовні людина виглядає абсолютно звичайною. Окрилений вчитель – вчитель який отримує задоволення від своєї справи і для якого все, що він робить освітлене радістю творчості. Думаю, що саме таку людину, майстра та вчителя, цінували, цінують і цінуватимуть.

А ще і, мабуть, це найголовніше, майстер повинен уміти прощати, прощати і розуміти. Це не означає дозволяти все. Можна бути вимогливим, навіть іноді жорстким, але в глибині душі треба прощати все навіть самому задержуватому учневі. Хіба і він не потребує моєї підтримки? Жодна людина не зробить жахливих речей, коли у нього все гаразд, коли у нього немає проблем і він відчуває, що його люблять. Хіба можна говорити йому: "Ти поганий!" У жодному випадку! Тільки: "Ти хороший, ти завжди хороший, просто ти поводишся не дуже правильно".

Майстер, як і кожна людина, що працює з дітьми, повинен володіти такою важливою якістю, як терпимість, яку ми сьогодні часто називаємо толерантністю, розвивати у сьогоднішніх учнів самостійність, уміння відстоювати свої права, готовність до співпраці і творчої діяльності.

А ще пошана до особи учня яка, на мій погляд, полягає не тільки в тому, щоб не образити і не принижувати його, але й в зацікавленості до особи кожного. Починається цей інтерес з простого: на перших уроках я намагаюсь запам'ятати всіх учнів нової групи і звертаюся до них тільки за іменами. Карнегі має рацію - це дуже важливо! Згодом прагну дізнатися "родзинку" кожного і показати її всім. Ще краще, якщо цю "родзинку" вдасться застосувати до учбового процесу. До речі, довіра, на мій погляд, - теж складова частина пошани. Якщо учні можуть щось зробити

самі, я прагну дати їм таку можливість. Їх цікаві ідеї спрямовую на хвилю креативу в потрібне русло.

У короткому викладі моя педагогічна філософія збігається з висловом класика: якомога більше пошани до особи плюс якомога більше вимогливості до неї. Але, вимагаючи, прагну бути максимально об'єктивною і хвалити при першій-ліпшій можливості, причому прилюдно. Свою незадоволеність зазвичай виражаю у формі засудження конкретної дії, а не людини, і завжди прагну показати можливість виправити (оцінку, вчинок, роботу, стосунки): це налаштовує на позитив і примушує удосконалюватися, а відчуття непоправності помилки викликає розгубленість і відчуття безвиході. До речі, про помилки. Педагог - теж людина, і завжди і скрізь правим бути не може. Вважаю, що свої помилки треба чесно визнавати і виправляти. Діти зрозуміють і оцінять правильно; а ось затягість в помилці з боязні упустити свій авторитет якраз його і підірве. Так само, як і спроба перекласти вирішення своїх проблем на плечі інших.

У перший рік роботи в училищі немолодий викладач сказав мені: "Ніколи не проси інших допомогти тобі з'ясувати стосунки з учнями. Зроби все можливе й неможливе, але виріши питання сама. Інакше працювати з підлітками не зможеш." 19 років роботи переконали мене в його правоті.

І, напевно, останнє. Своє головне педагогічне і людське завдання я бачу в тому, щоб підтримувати та розвивати природні якості учня, здібності, допомагати в становленні його соціальності, творчої самореалізації особистості, допомогти кожній дитині стати вільною, самодостатньою особою, і конкурентоздатним фахівцем зі своєї професії.

Сучасне суспільство гостро потребує людей з глибокою вірою в себе, в свої здібності, що уміють ці здібності реалізувати в ім'я особистого і загального щастя. Тому моя мета - підготувати учнів до життя і професійної діяльності в новому інформаційному суспільстві. Я прагну, щоб на моїх уроках виробничого навчання учні усвідомили, що комп'ютер - сучасний помічник людей - необхідний для виконання рутинних, шаблонних дій, що не слід змагатися з комп'ютером там, де він свідомо сильніше - в швидкості і точності

обчислень, об'ємі пам'яті. Але щоб не стати придатком машини, людина повинна робити те, що недоступно машині: самостійно створювати і оперувати просторовими образами, творчо мислити і ставати професіоналами своєї справи.

Рекомендована література: 4, 5, 6, 12, 22, 27, 29, 35, 39, 40

Тема 2. Професійне спілкування у структурі діяльності педагога.

1. Опрацювання теоретичного матеріалу.

2. Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання:

– Педагогічний конфлікт і причини його виникнення.

– Особистісні риси педагога, що сприяють ефективному педагогічному спілкуванню.

3. Підготовка до виступу на практичному занятті з проблемних питань:

– Яка роль особистісних рис педагога, на вашу думку, сприяє ефективному педагогічному спілкуванню.

– Охарактеризуйте поведінку вчителя в конфліктній ситуації.

– Який стиль педагогічного спілкування, на вашу думку, є ефективним в освітньому процесі.

– Чи можливо попередити та уникнути конфліктних ситуацій в педагогічній діяльності.

4. Випишіть з творів А. Макаренка «Прапори на баштах», «Педагогічна поема» та В. Сухомлинського «Серце віддаю дітям», інших педагогів 4-5 прикладів продуктивного спілкування вчителя з вихованцями.

5. Підготувати презентаційне повідомлення з теми (на вибір):

– Спілкування як базова потреба людини.

– Мистецтво спілкування: культура говоріння та культура слухання.

– Роль культури професійно-педагогічного спілкування в педагогічній діяльності.

6. Складіть «антипорадник» вчителя: «Як не потрібно спілкуватися з дітьми і до яких наслідків це призведе». Потім розробіть поради для вчителя «Як потрібно спілкуватися з дитиною».

Рекомендована література: 16, 19, 21, 22, 30, 33

Тема 3. Заклад загальної середньої освіти як основне місце професійної діяльності майбутнього вчителя початкових класів.

1. Опрацювання теоретичного матеріалу.

2. Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання:

– Реалізація Концепції «Нова українська школа».

– Значення періоду шкільного дитинства.

3. Підготовка до виступу на практичному занятті з проблемних питань:

– Охарактеризуйте розвиток початкової освіти в Україні.

– Як реалізують Концепцію «Нова українська школа».

– Розкрийте особливості шкільного виховання.

– Яке, на вашу думку, значення періоду шкільного дитинства.

4. Напишіть невеличке есе на тему: «Що є найважливішим у професії вчителя».

Рекомендована література: 5, 22, 25, 27, 29, 41

Тема 4. Зміст та організація освітнього процесу у закладі вищої освіти.

1. Опрацювання теоретичного матеріалу.

2. Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання:

– Права та обов'язки здобувачів вищої освіти.

– Інноваційні освітні технології, їх використання в освітньому процесі закладу вищої освіти.

3. Підготовка до виступу на практичному занятті з проблемних питань:

– Охарактеризуйте права та обов'язки здобувачів вищої освіти.

– Які якості викладача ЗВО сприяють покращенню якості освітнього процесу?

– Як доцільно конспектувати лекцію, щоб легше запам'ятати навчальний матеріал?

– Поміркуйте, як зробити так, щоб практичні заняття стали цікавими і корисними.

– Які прийоми, методи може використати викладач з цією метою?

– Як впроваджуються інтерактивні форми та методи навчання в організацію освітнього процесу.

4. Опрацювати нормативно-правову базу (Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»).

5. Розробіть схему і вкажіть компоненти професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя в закладі вищої освіти.

Рекомендована література: 3, 5, 7, 9, 12, 22, 26, 37, 44

Тема 5. Педагогічна практика здобувачів вищої освіти.

1. Опрацювання теоретичного матеріалу.

2. Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання:

– Роль педагогічної практики здобувачів вищої освіти у системі професійної підготовки майбутніх вчителів.

3. Підготовка до виступу на практичному занятті з проблемних питань:

– В чому полягає навчальний характер педагогічної практики?

– Які основні задачі педагогічної практики?

– Охарактеризуйте зміст педагогічної практики.

– Які, на вашу думку, основні умови ефективності педагогічної практики.

– Розкрийте, якими вміннями і навичками має оволодіти здобувач вищої освіти, виконуючи обов'язки вчителя з фаху, під час проходження практики.

4. Підготуйте повідомлення:

«Творчість у ході педагогічної практики здобувача вищої освіти - шлях до майстерності».

5. Підібрати висловлювання про вчителя та педагогічну майстерність.

Рекомендована література: 4, 5, 12, 22, 24

Тема 6. Професійне самовиховання здобувачів вищої освіти у системі підготовки до педагогічної діяльності.

1. Опрацювання теоретичного матеріалу.
2. Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання:

- Роль професійного самовиховання у формуванні особистості педагога.

- Професійне зростання вчителя.

3. Підготовка до виступу на практичному занятті з проблемних питань:

– Яка роль професійного самовиховання у формуванні особистості педагога. Охарактеризуйте професійне зростання вчителя.

– Розкрийте зміст основних прийомів самовиховання.

– Поясніть основні шляхи професійного розвитку: професійне навчання, розвиток кар'єри і самоосвіта педагога.

4. Виконайте груповий (5-7 осіб) творчий проєкт із теми (на вибір) у формі презентації у Power Point:

– Якою я уявляю себе через 5 років»

– «Лист із майбутнього».

5. На основі опрацювання тестів і методик для самопізнання, складіть особисту програму самовиховання на перший та другий семестри. Обговоріть її з одногрупниками.

Рекомендована література: 4, 5, 12, 22

Змістовий модуль 2. Особливості науково-педагогічних досліджень здобувачів вищої освіти

Тема 7. Самостійна та науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

1. Опрацювання теоретичного матеріалу.

2. Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання:

– Самостійна робота з книгою як основа дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти.

– Самостійна робота – шлях до самоосвіти.

3. Підготовка до виступу на практичному занятті з проблемних питань:

–Розкрийте місце науково-дослідницької роботи в системі професійної підготовки.

–Поясніть, чому, на вашу думку, самостійна робота здобувачів вищої освіти є одним із напрямків науково-дослідної роботи?

–Чим визначається зміст і характер науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти?

–В яких напрямках здійснюється науково-дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти?

– Розкрийте роль самостійної роботи з книгою як основи дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти.

– Чи є самостійна робота – шляхом до самоосвіти здобувачів освіти. Доведіть чому. Аргументуйте ваші відповіді.

4. Опрацюйте матеріал (газету, вирізку, брошуру, статтю і т.д.) Вивчіть його і складіть план (складний і простий) або конспект (короткий, тезовий, вільний, цитатний), анотацію і рецензію). (за вибором)

5. Знайдіть в Інтернет-мережі інформацію про педагогічні конференції здобувачів вищої освіти на поточний навчальний рік.

– Які проблеми розглядаються?

– Кого запрошують до участі?

– Які вимоги до публікацій висуваються?

6. Підготуйте реферат на тему (за вибором) «Творчий характер діяльності вчителя», «Тенденції розвитку вищої освіти в Україні на сучасному етапі».

Рекомендована література: 4, 10, 12, 23, 42

Тема 8. Основи науково-педагогічних досліджень.

1. Опрацювання теоретичного матеріалу.

2. Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання:

– Принципи організації досліджень.

– Типи досліджень.

3. Підготовка до виступу на практичному занятті з проблемних питань:

– Розкрийте характерні риси ефективності наукових досліджень.
Охарактеризуйте критерії ефективності наукових досліджень.

– Розкрийте функції науково-педагогічних досліджень.

– Поясніть мету і завдання науково-педагогічного дослідження в закладі вищої освіти.

– Поясніть принципи використання методів науково-педагогічного дослідження.

– Охарактеризуйте типи досліджень.

– Назвіть основні методи науково-педагогічного дослідження та проаналізуйте їх.

– Які можливості є у педагога початкових класів для поєднання освітньої роботи з науково-дослідною діяльністю?

4. В осередку студентської групи за допомогою методу опитування дослідити одне з запропонованих нижче питань:

– Які джерела інформації обирають здобувачі освіти при підготовці до семінарських (практичних) занять?

– Чи достатньо ознайомлені майбутні педагоги з реєстром фахових видань?

5. Складіть перелік наукових установ України, які розробляють проблеми відповідно до вашого напрямку підготовки.

6. Підготувати короткі анотації до статей (за вибором не менше 5).

7. Написати есе «Я – педагог-дослідник».

Рекомендована література: 2, 8, 28, 42

Тема 9. Види педагогічних досліджень.

1. Опрацювання теоретичного матеріалу.

2. Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання:

– Мова і стиль наукової і методичної роботи.

3. Підготовка до виступу на практичному занятті з проблемних питань:

– Охарактеризуйте мову і стиль наукової і методичної роботи.

– Визначте характерні ознаки науково-педагогічного дослідження.

– Яке співвідношення об'єкту і предмету педагогічного дослідження?

– У чому полягає специфіка мети дослідження?

– Розкрийте, чому мета наукового дослідження конкретизується у кількох завданнях?

– Які існують критерії ефективності науково-педагогічного дослідження?

– Що робить наукову статтю чи наукову доповідь цікавими?

– Охарактеризуйте особливості складання анотації.

4. Складіть перелік студентських, всеукраїнських, міжнародних конференцій (відповідно до фаху), окресліть їх проблематику, тематику секційних засідань, термін проведення, умови участі (матеріал подати у формі презентації у Power Point).

5. Підготуйте анотації до наукової статті (не менше 5-ти) за вибором.

Рекомендована література: 13, 14, 17, 20, 23, 34

Тема 10. Методика пошуку інформаційних джерел та робота з ними.

1. Опрацювання теоретичного матеріалу.

2. Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання:

– Робота з літературними джерелами, бібліографічними виданнями.

– Робота з картотеками, каталогами.

3. Підготовка до виступу на практичному занятті з проблемних питань:

– Охарактеризуйте методику пошуку літературних джерел.

– Розкрийте вимоги до оформлення посилань на використані джерела. Охарактеризуйте роботу з бібліографічними виданнями.

– Розкрийте порядок обробки та групування інформації.

4. Складання списку літератури за темою дослідження (за вибором).

5. Оформлення посилань на використані джерела та оформлення бібліографічного списку (за вибором).

6. Пошук інформації та її обробка – робота в мережі Інтернет (за вибором).

Рекомендована література: 13, 23, 34

ІV. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ЗАКРІПЛЕННЯ МАТЕРІАЛУ

1. Професіограма вчителя початкових класів.
2. Правовий статус педагогічного працівника: права і обов'язки.
3. Педагогічний конфлікт і причини його виникнення.
4. Особистісні риси педагога, що сприяють ефективному педагогічному спілкуванню.
5. Реалізація Концепції «Нова українська школа».
6. Значення періоду шкільного дитинства.
7. Права та обов'язки здобувачів вищої освіти.
8. Інноваційні освітні технології, їх використання в освітньому процесі закладу вищої освіти.
9. Роль педагогічної практики здобувачів вищої освіти у системі професійної підготовки майбутніх вчителів.
10. Роль професійного самовиховання у формуванні особистості педагога.
11. Професійне зростання вчителя.
12. Самостійна робота- шлях до самоосвіти.
13. Самостійна робота з книгою як основа дослідницької діяльності студентів.
14. Принципи організації досліджень.
15. Типи досліджень.
16. Мова і стиль наукової і методичної роботи.
17. Робота з літературними джерелами, бібліографічними виданнями, картотеками, каталогами.

V. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Виконання тестових завдань має за мету перевірку основних знань здобувачів вищої освіти з дисципліни. Доцільність застосування такої стандартизованої форми контролю зумовлена необхідністю об'єктивно за короткий час виявити рівень засвоєння базової інформації з дисципліни. Запропоновані питання можуть бути надані як у письмовій формі, так й у вигляді тестової програми на ПК.

Усі тестові завдання містять питання та чотири можливих варіанта відповідей на нього. Загальний підсумок результатів виконання тестової перевірки здійснюється за такою шкалою:

ЗМІСТ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Змістовий модуль 1. Професійно-педагогічна діяльність учителя Нової української школи.

1. Структурно процес самовиховання майбутніх педагогів можна умовно поділити на етапи:

- а) самоаналіз, розробка провідної ідеї, пошук шляхів її впровадження;
- б) самоспостереження, самоаналіз, самоствердження, саморозвиток;
- в) самозобов'язання, самозаохочення, самонаказ, самозвіт;
- г) правильна відповідь відсутня.

2. Основне завдання системи післядипломної освіти спрямоване на:

- а) підвищення кваліфікації, здобуття нової спеціальності;
- б) набуття фахівцем навичок науково-дослідної роботи;
- в) здобуття наукового ступеня чи звання;
- г) розширення соціального кругозору та громадянської свідомості.

3. Фактори розвитку особистості:

- а) протиріччя, географічні умови, мікроклімат у колективі;
- б) вища нервова діяльність, внутрішні мовити, досвід дитини;
- в) середовище, спадковість, виховання;
- г) біологічні інстинкти, свідомість, інтелектуальні задатки.

4. Поняття «система» розглядається як:

- а) сукупність взаємопов'язаних елементів, що являють собою єдине ціле;

- б) конгломерат об'єктів, що знаходяться у певних взаємозв'язках;
- в) послідовність операцій для досягнення висунутої мети і завдання;
- г) перелік умовних одиниць для оцінювання знань, умінь і навичок відповідно до вимог навчальних програм.

5. Основне завдання наскрізної педагогічної практики здобувачів освіти:

- а) формування потреби у самовдосконаленні;
- б) розвиток конструктивних, комунікативних і гностичних умінь;
- в) закріплення та збагачення світоглядних поглядів і переконань;
- г) правильна відповідь відсутня.

6. Завдання педагогічної науки:

- а) вивчення проблем навчання й освіти особистості;
- б) дослідження законів засвоєння людиною знанієвого тезауруса;
- в) створення сприятливого мікроклімату для розвитку та виховання;
- г) розробка ефективних засобів навчання, виховання й освіти людини.

7. Особливості педагогічної діяльності у:

- а) здатності до самоствердження, високому рівні самосвідомості, бажанні реалізувати соціальні програми, здатності до емпатії;
- б) принциповій вимогливості, готовності до самоствердження, відсутності професійного нігілізму, широкомасштабності мислення;
- в) великому соціальному значенні, особливій відповідальності;
- г) правильна відповідь відсутня.

8. Практичне заняття –це:

- а) проводиться за завданням викладача із застосуванням навчальних приладів, інструментів;
- б) передача й засвоєння навчальної інформації;
- в) самостійному вивченні здобувачами освіти за завданнями викладача окремих питань;
- г) формування умінь практичного застосування теоретичних положень шляхом індивідуального виконання студентами завдань.

9. Управління - це:

- а) система керівництва закладами освіти та іншими соціальними інститутами;
- б) функція великих систем, спрямована на збереження структури, режиму діяльності і виконання кінцевої мети.

в) набуття упереджувальної інформації про імовірний розвиток об'єкта чи явища;

г) правильна відповідь відсутня.

10. Метою початкової освіти є:

а) різнобічний розвиток особистості дитини відповідно до її вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей;

б) формування у дитини загальнокультурних і морально-етичних цінностей, ключових і предметних компетентностей;

в) здійснення навчального процесу з концентрацією педагогічної уваги на формуванні в учнів відповідальності і самостійності;

г) всі відповіді правильні.

11. Малокомплектна школа - це:

а) школа з неповним комплектом класів і учнів у них;

б) школа з малою кількістю вчителів;

в) школа зі слабкою навчально-матеріальною базою;

г) сільська школа для дітей із затримкою у розвитку;

12. Під прогнозом ми розуміємо:

а) обґрунтований план розвитку об'єктів матеріальної дійсності;

б) система настановчих завдань та відповідний інструментарій для досягнення поставленої мети;

в) сукупність обставин, що коригують розвиток предмета дослідження в перспективі;

г) імовірне судження про можливий стан в майбутньому об'єкта, що досліджуються.

13. Заклад загальної середньої освіти у своїй діяльності безпосередньо керується:

а) статутом закладу;

б) формами статистичної звітності;

в) перспективними планами району;

г) принципами організації роботи загальної середньої освіти.

14. Моніторинг в освіті - це:

а) планування і регулювання освітнього процесу;

б) забезпечення виконання нормативних актів, соціальних стандартів і матеріального оснащення закладів освіти;

- в) неперервне відслідковування перебігу освітнього процесу і своєчасна його корекція ;
- г) визначення альтернативних шляхів розвитку національної системи освіти.

15. Визначте рядок, у котрому правильно зазначено можливі типи закладів вищої освіти, що діють в Україні:

- а) Університет, філіал, консерваторія,
- б) Університет, інститут, академія;
- в) Університет, інститут, академія, обсерваторія;
- г) Університет, інститут, академія, консерваторія.

16. Сутність Болонського процесу полягає в:

- а) розробці та підписанні договорів;
- б) реформуванні системи вищої освіти;
- в) готовності до глобальних змін;
- г) інформаційних технологіях

17. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти це:

- а) перелік кваліфікованих порад щодо здійснення освітнього процесу у ЗВО;
- б) ознайомлення здобувачів вищої освіти із нормативно-методичними матеріалами щодо організації навчання;
- в) робочий документ, який містить інформацію про перелік, обсяг навантаження і послідовність вивчення навчальних дисциплін;
- г) система чітких вказівок, які регламентують поведінку студента і його навчання.

18. У котрому з рядків правильно вказано форми професійного самовдосконалення?

- а) самоосвіта та самовиховання;
- б) самоосвіта;
- в) самовиховання;
- г) самоосвіта, самовиховання, удосконалення.

19. У котрому з рядків правильно вказано етапи самовиховання?

- а) самопізнання, планування самовиховання, реалізація програми самовиховання, контроль і регуляція самовиховання;
- б) самопізнання, реалізація програми самовиховання, контроль і регуляція самовиховання;
- в) самопізнання, планування самовиховання, реалізація програми самовиховання;

г) планування самовиховання, реалізація програми самовиховання, контроль і регуляція самовиховання.

20. Самопізнання це етап самовиховання, що включає такі компоненти:

- а) самоспостереження, самоаналіз;
- б) самоспостереження, самоаналіз, самооцінку;
- в) самоспостереження, самоаналіз, самооцінку, саморегулювання;
- г) самоспостереження, самоаналіз, самооцінку, саморегулювання, самодисципліну.

21. Педагогічна праця характеризується:

- а) активністю, принциповістю, чіткістю, лаконічністю, вибірковістю.
- б) політичними орієнтирами, змістовим наповненням виховного процесу, виявом емоційно-вольової сфери;
- в) багатоплановістю, творчістю, динамічністю, здатністю до самовдосконалення;
- г) правильна відповідь відсутня.

22. Предметом педагогічної діяльності є:

- а) людська істота з неповторними, індивідуальними якостями;
- б) структура навчальних предметів;
- в) організація системи виховних заходів;
- г) процес аналізу становлення особистості.

23. Компетентнісний підхід у педагогічному процесі це:

- а) спрямованість на формування педагогічних моделей навчання;
- б) сукупність світоглядних та теоретичних передумов до проектування навчання;
- б) формування інтегрованої характеристики особистості;
- г) правильна відповідь відсутня.

24. Професійний стандарт вчителя початкової школи це:

- а) сукупність норм, які визначають вимоги до освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціалістів;
- б) система теоретичних основ існуючих спеціальностей та шляхи їх набуття;
- в) наукова розробка світоглядних та особистісних властивостей майбутнього фахівця;
- г) правильна відповідь відсутня.

25. Організаційні форми навчання у ЗВО:

- а) урок, візуалізація, кураторство, олімпіади, «круглі столи», колоквіум;
- б) тематичні збори, усні журнали, диспути, прес-конференція, пояснення;
- в) виховні ситуації, педагогічна вимога, тренування, привчання, інструктаж;
- г) лекція, лабораторні заняття, семінари, практикуми, самостійна робота.

26. Види науково-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти:

- а) підготовка рефератів, написання курсових робіт і кваліфікаційних робіт;
- б) участь у спецсемінарах, рецензування публікацій, опанування дисертаційних робіт;
- в) розробка методичних рекомендацій, конструювання змісту навчальних дисциплін, обґрунтування перспектив розвитку закладів вищої освіти;
- г) правильна відповідь відсутня.

27. Під розвитком розуміється:

- а) процес засвоєння людиною навчальної інформації;
- б) процес і результат набуття індивідуального досвіду спілкування;
- в) процес становлення особистості під впливом соціальних і природних чинників;
- г) процеси оволодіння системою знань, умінь і навичок поведінки.

28. Які основні категорії педагогіки?

- а) виховання, освіта, навчання;
- б) знання, уміння, педагогічний процес;
- в) методика формування особистості, фактори розвитку дитини, система педагогічного впливу на дитину;
- г) педагогічні закономірності, закони, принципи, правила.

29. Навчання - це:

- а) організована суб'єкт-суб'єктна діяльність, спрямована на оволодіння соціальним досвідом у вигляді системи знань, умінь і навичок теоретичної і практичної діяльності;

- б) сукупність виховного і самоосвітнього процесів, спрямована на розвиток особистості;
- в) організований процес взаємодії педагога й учнів, спрямований на засвоєння останніми досвіду навчально-пізнавальної діяльності;
- г) активна, цілеспрямована діяльність людини, пов'язана з пошуком і засвоєнням системи прогностичних знань.

30. На якому рівні вищої освіти здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за ОС «Бакалавр»:

- а) початковий рівень вищої освіти;
- б) перший рівень вищої освіти;
- в) другий рівень вищої освіти;
- г) третій рівень вищої освіти;

Змістовий модуль 2. Особливості науково-педагогічних досліджень здобувачів вищої освіти.

1. Наукове дослідження – це:

- а) робота, у якій сформульовано і обґрунтовано предмет і об'єкт;
- б) процес цілеспрямованого вивчення певного об'єкта (предмета або явища) використовуючи наукові методи з метою встановлення закономірностей його виникнення, розвитку і перетворення у практичній діяльності людей;
- в) це сукупність організаційних, методичних і технічних прийомів, здійснюваних за допомогою певних процедур;
- г) це дії, які конкретизують застосування методичних прийомів дослідження процесу відтворення необхідного продукту, забезпечують виявлення конфліктних ситуацій з метою їх своєчасного усунення та запобігання виникненню у підприємницькій діяльності.

2. Об'єкт наукового дослідження це:

- а) те, на що спрямована пізнавальна діяльність дослідника;
- б) процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію і обране для дослідження; в) навколишній матеріальний світ і його відображення в дійсності;
- г) всі відповіді вірні.

3. У назві наукового дослідження завжди міститься:

- а) предмет і об'єкт дослідження;

- б) предмет дослідження;
- в) об'єкт дослідження;
- г) методи дослідження.

4. Емпіричний рівень пізнання включає:

- а) описування;
- б) вимірювання;
- в) порівняння;
- г) всі відповіді вірні.

5. Фундаментальним, узагальненим методом пізнання дійсності є:

- а) історичний;
- б) діалектичний;
- в) системний;
- г) формалізація.

6. До загальнонаукових методів не відносяться:

- а) теоретичні;
- б) часткові;
- в) емпіричні;
- г) емпірико-теоретичні.

7. Методологія – це:

- а) вчення про методи пізнання та перетворення дійсності;
- б) сукупність прийомів, методів та процедур дослідження, що застосовуються в тій чи іншій соціальній галузі знань;
- в) філософське вчення про методи пізнання;
- г) концептуальний виклад мети, змісту, методів дослідження, які забезпечують отримання максимально об'єктивної, точної, систематизованої інформації про процеси та явища.

8. Спостереження, обстеження, вибір критеріїв оцінки, збирання і групування інформації здійснюється на етапі:

- а) вивчення;
- б) організації;
- в) дослідження;
- г) апробації.

9. Сукупність організаційних, методичних і технічних прийомів, які здійснюються за допомогою певних процедур, це:

- а) об'єкт дослідження;
- б) метод дослідження;
- в) наукове дослідження;
- г) науково-дослідний процес.

10. На якому етапі науково-дослідного процесу здійснюється вивчення стану об'єкта дослідження:

- а) організація;
- б) узагальнення;
- в) апробація;
- г) реалізація.

11. Літературний виклад результатів дослідження це:

- а) узагальнення;
- б) дослідження;
- в) апробація;
- г) реалізація.

12. Колективне обговорення дослідження, результатом якого є його схвалення, ствердження або визнання є:

- а) узагальнення;
- б) апробація;
- в) дослідження;
- г) реалізація.

13. Виконання досліджень не включає:

- а) доведення гіпотез;
- б) формування висновків;
- в) вивчення стану об'єкта дослідження;
- г) корегування попередніх результатів.

14. Визначення стану об'єкту дослідження і виконання організаційно-методологічної підготовки дослідження належить до:

- а) організаційної стадії;
- б) дослідної стадії;
- в) узагальнення результатів дослідження;
- г) стадії апробації.

15. Створення нової інформації полягає у:

- а) упорядкуванні сукупності елементів арифметичних і логічних операцій, записаних будь-якою вихідною мовою;
- б) визначенні стану об'єкту дослідження і виконання організаційно-методологічної підготовки дослідження;
- в) у проведенні спостережень і виборі оціночних критеріїв, досліджуваних економічних процесів, а також збереженні і групуванні інформації;
- г) виявленні недоробок, які потім усуваються дослідником.

16. Методи, що використовують абстрактні уявлення, ідеї, положення, які мають назву:

- а) емпіричні;
- б) загальнонаукові;
- в) емпірико-теоритичні;
- г) теоретичні.

17. Суб'єктами науково-дослідної роботи є:

- а) здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти;
- б) здобувачі вищої освіти, аспіранти, професори, доценти;
- в) викладачі, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти;
- г) викладачі, професори, доценти, асистенти.

18. Система управління науково-дослідною роботою складається з таких складових:

- а) організація, контроль, мотивація, облік, аналіз;
- б) планування, облік, аналіз, контроль;
- в) облік та контроль;
- г) керівництво, облік, аналіз, планування.

19. Облік та контроль за науково-дослідною роботою студентів здійснює:

- а) кафедра та деканат;
- б) науковий керівник;
- в) науковий керівник та завідуючий кафедри;
- г) кафедра.

20. Який зв'язок існує між категоріями «освіта» та «наука»:

- а) прямий;
- б) обернений;
- в) обернено-кореляційний;

г) прямий та обернений.

21. Що, з перелічено нижче, згідно з законом України «Про вищу освіту» не є одним з основних видів навчальних занять у закладах вищої освіти:

- а) консультація;
- б) самостійна робота здобувача вищої освіти;
- в) лекція;
- г) індивідуальне заняття.

22. Які є види науково-дослідної роботи:

- а) науково-дослідна компонента наукової роботи (навчального процесу);
- б) самостійна науково-дослідна пошукова робота;
- в) науково-дослідна робота під науковим керівництвом;
- г) все перелічене вище.

23. Наука – це:

- а) системою знань;
- б) форма суспільної свідомості;
- в) сфера людської діяльності;
- г) все перелічене вище.

24. До функції науки не належить:

- а) пізнавальна функція;
- б) культурно-виховна функція;
- в) практична функція;
- г) немає правильної відповіді.

25. За об'єктною ознакою наука поділяється на наступні блоки:

- а) природничі науки, суспільні науки, науки про мислення;
- б) фундаментальна наука, прикладна наука, наукознавство;
- в) технічні науки, історико-економічні науки, філософські науки;
- г) немає правильної відповіді.

26. Формами наукової діяльності є:

- а) природничі науки, суспільні науки, науки про мислення;
- б) пізнавальна, культурно-виховна, практична;
- в) фундаментальна наука, прикладна наука, наукознавство;
- г) немає правильної відповіді.

27. Наукознавство – це:

- а) вивчення історії розвитку науки;
- б) комплекс наукових дисциплін, що узагальнюють і досліджують закономірності функціонування науки;
- в) дослідження системи методів у науці, складання моделей наукової діяльності і окремих її видів;
- г) розробка міжнародних і національних систем понять і термінології, стильових особливостей викладення результатів наукових досліджень.

28. Напрямами наукової інтеграції України у світове співтовариство є:

- а) використання досягнень світової науки, наукове співробітництво, інтеграції української науки в світову;
- б) провадження спільних наукових досліджень, проведення міжнародних конференцій, взаємний обмін науковими кадрами;
- в) взаємний обмін науковою та науково-технічною інформацією, взаємний обмін науковими кадрами, спільні дослідження у міжнародних колективах спеціалістів;
- г) немає правильної відповіді.

29. Що не є складовим елементом науки?

- а) постулат;
- б) категорія;
- в) закон;
- г) аналіз і синтез.

30. Вищою науковою організацією України є:

- а) Міністерство освіти і науки України;
- б) Національна академія наук України;
- в) заклад вищої освіти;
- г) немає правильної відповіді.

VI. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Тенденції розвитку вищої педагогічної освіти України на сучасному етапі.
2. Творчий характер діяльності вчителя.
3. Вимога до особистості вчителя на сучасному етапі.
4. Педагогічне покликання і педагогічні здібності.
5. Професійна етика і педагогічний такт учителя.
6. Сутність науково-педагогічних досліджень.
7. Педагогічна майстерність і шляхи оволодіння нею.
8. Роль педагогічних практик у підготовці майбутнього вчителя.
9. Самостійна робота здобувачів освіти та її види.
10. Участь здобувачів освіти у науково-дослідній роботі.
11. Методика роботи з книгою.
12. Мета і завдання початкової школи.
13. Особливості сучасного молодшого школяра.
14. Види педагогічних досліджень.
15. Суть і зміст програми професійного самовиховання.
16. Характеристика прийомів самовиховання.
17. Педагогічне спілкування і його місце у професійній діяльності вчителя.
18. Суть наукового дослідження, особливості, характерні риси.
19. Критерії ефективності, вимоги до результатів наукових досліджень.
20. Психолого-педагогічні дослідження: характеристика, особливості, умови проведення.
21. Етапи та основні елементи науково-педагогічного дослідження.
22. Аналіз і оформлення результатів дослідження.
23. Методи наукових досліджень. Характеристика методів.
24. Форми та види організації науково-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти.
25. Методи науково-дослідницької роботи.
26. Особливості написання наукових статей та тез доповідей, анотацій.
27. Вимоги до написання курсових та кваліфікаційних робіт.

VII. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

СРС оцінюється в межах комплексної оцінки знань, виходячи із видів роботи та критеріїв оцінювання з урахуванням особливостей навчальної дисципліни, обсягу годин, що відведені навчальним планом.

Система оцінювання самостійної роботи. Самостійна здобувачів вищої освіти, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Критеріями оцінювання можуть бути:

- при усних відповідях: повнота розкриття питання, логіка викладання, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, періодичних видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки;
- при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки та інших технічних засобів.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання враховуються такі рівні знань здобувачів вищої освіти:

1-й рівень – низький. Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу. Відповідь при відтворенні навчального матеріалу – елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення;

2-й рівень – середній. Здобувач вищої освіти володіє повним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, порівняння теоретичних знань із практичними прикладами. Відтворюється основний навчальний матеріал, виконуються завдання за зразком, володіння елементарними вміннями навчальної діяльності.

3-й рівень – достатній. Здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Знання істотних ознак понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, самостійне застосування знань в стандартних ситуаціях, володіння розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням), вміння робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь здобувача освіти повна, правильна, логічна, обґрунтована та без власних суджень. Здобувач вищої освіти здатен самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.

4-й рівень – високий. Знання глибокі, міцні, узагальнені, системні та творчо застосовуються. Навчальна діяльність має науково-дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні проблемні ситуації, шукати шляхи їх вирішення, виявляти і захищати свою особисту позицію.

Оцінювання тестових завдань

Здобувачем освіти надані правильні відповіді до 40 % тесту – оцінка «незадовільно»; 41–59 % тесту – оцінка «задовільно»; 60–79 % тесту – оцінка «добре»; 80–100 % тесту – оцінка «відмінно».

Критерії оцінювання відповіді здобувача вищої освіти

- оцінка «відмінно» – здобувач вищої освіти повно і всебічно розкриває питання теми, винесені на самостійне опрацювання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідної теми і може аргументовано її доводити;
- оцінка «добре» – загалом рівень знань здобувачів вищої освіти відповідає викладеному вище, але мають місце деякі упущення при виконанні завдань, винесених на самостійне опрацювання, обґрунтування неточні, не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами;

- оцінка «задовільно» – здобувач вищої освіти розкрив питання, винесені на самостійне опрацювання, в загальних рисах, розуміє їх суть, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно і не самостійно;
- оцінка «незадовільно» – здобувач вищої освіти не в змозі дати відповідь на поставлене запитання або відповідь неправильна, здобувач освіти не розуміє суті питання, не може зробити висновки.

Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання навчальної дисципліни

Вид контролю: екзамен

АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА	
<i>Модульний контроль</i>	
ЗМ1 - ЗМ2	
Лекційні, семінарські (практичні), заняття	Контрольний захід (контрольна робота)
Т 1, Т 2.....Т 10	Т 1 - Т 10
середнє-арифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
$k_1=0,4$	$K_2=0,2$

Примітка

ЗМ1, ЗМ2 ... – змістовий модуль

Т1, Т2 ... Т₁₀ – теми змістових модулів

k_i – ваговий коефіцієнт

$$\sum_{i=1}^n k_i=1$$

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Інтерва-льна шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
				<i>для екзамену</i>
4,51-5,00	90 – 100	A	Високий (творчий)	відмінно
4,01-4,50	82-89	B	Достатній (конструктивнова ріативний)	добре
3,51-4,00	75-81	C		
3,16-3,50	69-74	D	Середній (репродуктивний)	задовільно
2,51-3,15	60-68	E		
1,51-2,50	35-59	FX	Низький (рецептивно- продуктивний)	незадовільно з можливістю повторного складання
0,00-1,50	0-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VIII. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Загальні засади педагогічної професії.
2. Педагогічна діяльність, її компоненти.
3. Основні професійні риси вчителя початкових класів.
4. Основні функції педагога.
5. Педагогічна майстерність, її структура і рівні оволодіння нею.
6. Правовий статус педагогічного працівника: права і обов'язки.
7. Об'єктивні, об'єктивно-суб'єктивні і суб'єктивні педагогічні труднощі в процесі педагогічної діяльності.
8. Педагогічне спілкування, його місце в професійній діяльності вчителя.
9. Функції, види, вимоги до педагогічного спілкування.
10. Структура педагогічного спілкування.
11. Стилi педагогічного спілкування.
12. Педагогічний конфлікт і причини його виникнення.
13. Загальна характеристика закладу загальної середньої освіти.
14. Початкова школа – основне місце професійної діяльності вчителя.
15. Освітнє середовище Нової української школи.
16. Особливості особистості молодшого школяра, його права та обов'язки.
17. Тенденції розвитку вищої освіти України на сучасному етапі.
18. Завдання закладів вищої освіти.
19. Навчальний план закладу вищої освіти.
20. Принципи та основні форми організації освітнього процесу у ЗВО.
21. Форми організації контролю й оцінки знань та умінь здобувачів вищої освіти.
22. Права та обов'язки здобувачів вищої освіти.
23. Інноваційні освітні технології, їх використання в освітньому процесі закладу вищої освіти.
24. Педагогічна практика як форма освітньої діяльності здобувачів вищої освіти.
25. Мета, завдання та функції педагогічної практики.
26. Особливості змісту та види педагогічної практики.

27. Професійне самовиховання майбутніх педагогів.
28. Організація професійного самовиховання та основні завдання.
29. Етапи самовиховання.
30. Основні прийоми самовиховання.
31. Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
32. Напрями, завдання та умови науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти.
33. Самостійна і наукова робота здобувачів вищої освіти, її різновиди.
34. Самостійна робота з книгою як основа дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти.
35. Реферат як спосіб оформлення результатів навчально-дослідної роботи.
36. Сутність науково-педагогічних досліджень.
37. Методологія наукового дослідження.
38. Загальна схема науково-педагогічного процесу.
39. Принципи організації досліджень.
40. Типи досліджень.
41. Система методів і методика педагогічного дослідження.
42. Етапи виконання науково-дослідної роботи.
43. Етапи, структура і технічне оформлення курсових робіт.
44. Етапи, структура і технічне оформлення кваліфікаційних робіт.
45. Критерії оцінки науково-педагогічних досліджень.
46. Особливості та вимоги до написання тез доповідей наукових конференцій та статей, анотацій.
47. Види джерел інформації.
48. Методика пошуку інформаційних джерел.
49. Оформлення посилань на використані джерела та оформлення бібліографічного списку.
50. Інформаційні цифрові технології.

ІХ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України: історія, теорія. Підручник для студентів, аспірантів / А.М. Алексюк. –К.: Либідь, 2008. – 500 с.
2. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. – К. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2010. – 308 с.
3. Закон України Про вищу освіту від 01.07.2014 № 1556-VII
4. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності): навчальний посібник / Д.С. Мазоха. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 168 с.
5. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. / Г.М. Мешко. – К.: Академвидав, 2010. – 200 с.
6. Мудрик А.В. Учитель: майстерність і натхнення /А.В. Мудрик. – К: Богдан, 2016. – 160с.
7. Національна доктрина розвитку освіти. – К., 2002. – 24с.
8. Основи наукових досліджень: навч.посіб. / В.С. Марцин., Н.Г. Міценко, О.А. Даниленко та ін. – Л.: Ромус–Поліграф, 2002. – 128 с.
9. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 р.р.) – Київ-Тернопіль, 2004. –147 с.
10. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навч. посібник / І.С. П'ятницька-Позднякова. – К.: 2003. – 116 с.
11. Фіцула М.М. Педагогіка: посібник / М. Фіцула. – К.: ВЦ «Академія», 2001. – 546 с.
12. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М.М. Фіцула. – Вид. 3-тє, перероб. і доп. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2009. – 168 с.
13. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Г.С. Цехмістрова. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2004. – 240 с.

Допоміжна

14. Андрієвський Б. М. Основи наукових досліджень / Б. М. Андрієвський. – Херсон: ХДУ; 2011. – 42с.
15. Арват Ф. С. Культура спілкування: навч.-метод. посіб. / Ф. С. Арват, Є. І. Коваленко, С. В. Кириленко, П. М. Щербань. – К.: ІЗМН, 2012. – 328 с.
16. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. / Н. П. Волкова. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 256 с.
17. Гуревич Р. С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної освіти / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія. – К.: Освіта України, 2012. – 390 с.
18. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2014. – 352 с.
19. Карнегі Д. Як здобувати друзів і впливати на людей / Д. Карнегі. – К.: Наукова думка, 1990. – 234 с.
20. Коломієць В. О. Як виконувати курсову роботу: метод. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / В. О. Коломієць. – К.: Вища шк., 2013. – 69 с.
21. Комарова І. Культура педагогічного спілкування вчителя / І. Комарова // Шлях освіти. – 2013. – №5. – С.31–34.
22. Костащук О. І. Вступ до спеціальності «Початкова освіта»: навчально-методичний посібник / О. І. Костащук. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2019. – 90 с.
23. Лузан П. Г. Основи науково-педагогічних досліджень / П. Г. Лузан, І. В. Сопівник, С. В. Виговська – Київ: Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2010. – 148 с.
24. Методичні рекомендації з питань організації та проведення педагогічної практики студентів перед випускного і випускного курсів педагогічних інститутів. – Тернопіль, 2017. – 45 с.
25. Мороз О. Г. Підготовка майбутнього вчителя: зміст та організація: навч. посіб. / О. Г. Мороз, В. О. Сластьонін, Н. І. Філіпенко. – К., 1997. –168с.

26. Мостова І. Першокурснику: поради психолога / І. Мостова. – К.: Тандем, 2010. – 76 с.
27. Нова українська школа: poradnik для вчителя / під заг. ред. Н. М. Бібік. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
28. Організація дослідницької, науково-технічної та творчої діяльності у вищому навчальному закладі – шлях до забезпечення якісної підготовки фахівців: метод. рекомендації з розвитку творчих здібностей студентів / укл. І. Е. Лисенко, Г. Г. Горлова. – К.: Вид. Дім «Слово», 2015. – 120 с.
29. Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373.
30. Сухомлинський В. О. Сто порад учителю / Вибрані твори: У 5-ти т. – К., 1976. – Т. 2.
31. Тлумачно-термінологічний словник з методології наукового педагогічного дослідження / упорядники Н. Н. Чайченко, І. В. Ярмак. – Суми: СОІППО, 2012. – 36 с.
32. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність / В. В. Химинець. – Тернопіль: Мандрівець, 2015. – 360 с.
33. Шатохіна Т. Підготовка вчителя до спілкування з учнями / Т. Шатохіна // Шкільний світ. – 2013. – №7. – С. 3–7.
34. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 4-те вид, випр. і доп. – К.: Знання, 2014. – 307 с.

Інформаційні ресурси

35. Державний стандарт початкової освіти. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>
36. Журнал «Педагогічний пошук». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://vippo.org.ua/index.php?pagename=pedposhyk>
37. Закон України «Про вищу освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/stru>
38. Закон України «Про повну загальну середню освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/legislation/law/2232/>

39. Закон України «Про освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://osvita.ua/legislation/law/2231/>
40. Концепція «Нова українська школа». [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/
41. Методологія і методи педагогічних досліджень // Електронний ресурс: http://pidruchniki.com/19120621/pedagogika/metodologiya_metodi_pedagogichnih_doslidzhen
42. Методичний портал. – Режим доступу: <http://metodportal.com/>
43. Нова українська школа / Веб-ресурс НУШ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://nus.org.ua/>
44. Нормативно-правове і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://base.kristti.com.ua/?page_id=5612
45. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/>

Навчально-методичне видання

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ З ОСНОВАМИ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ:

методичні рекомендації
до самостійної роботи з дисципліни

Укладач *О.О. Мішкулинець*

Тираж 30 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і
розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 4916
від 16.06.2015 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>